

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 444

Phẩm 48: THÀNH BIỆN

Bấy giờ Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa vì việc lớn nên xuất hiện ở thế gian; vì việc không thể nghĩ bàn nên xuất hiện ở thế gian; vì việc không thể tính lường nên xuất hiện ở thế gian; vì việc không số lượng nên xuất hiện ở thế gian; vì việc không gì bằng nên xuất hiện ở thế gian.

Phật dạy:

–Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy, như ông đã nói! Bát-nhã ba-la-mật-đa vì việc lớn nên xuất hiện ở nơi thế gian cho đến vì việc không gì bằng nên xuất hiện ở thế gian. Vì sao? Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thành tựu Bồ thí ba-la-mật-đa, cũng thành tựu Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa; thành tựu pháp không bên trong, cũng thành tựu pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn chẳng đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh; thành tựu chân như, cũng thành tựu pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng nghĩ bàn; thành tựu Thánh đế khổ, cũng thành tựu Thánh đế tập, diệt, đạo; thành tựu bốn Tĩnh lự, cũng thành tựu bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; thành tựu tám Giải thoát, cũng thành tựu tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ; thành tựu bốn Niệm trụ, cũng thành tựu bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo; thành tựu pháp môn giải thoát Không, cũng thành tựu pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện; thành tựu mười địa của hàng Tam thừa, cũng thành tựu mười địa của Bồ-tát; thành tựu năm loại mắt, cũng thành tựu sáu phép thần thông; thành tựu mười lực của Như Lai, cũng thành tựu bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng; thành tựu ba mươi hai tướng Đại sĩ, cũng thành tựu tám mươi vẻ đẹp; thành tựu pháp không quên mất, cũng thành tựu tánh luôn luôn xả; thành tựu tất cả pháp môn Đà-la-ni, cũng thành tựu tất cả pháp môn Tam-ma-địa, thành tựu quả Dự lưu, cũng thành tựu quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề; thành tựu tất cả hạnh Đại Bồ-tát, cũng thành tựu quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật; thành tựu trí Nhất thiết, cũng thành tựu trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Thiện Hiện, như quán đảnh Đại vương Sát-đế-lợi, oai đức tự tại, chiến thắng tất cả, đem các quốc sự giao phó cho đại thần, rồi thông dong, nhàn rỗi, an ổn vui vẻ. Như Lai cũng vậy, là Đại pháp vương, oai đức tự tại, chế ngự tất cả, đem pháp của Thanh văn, hoặc pháp của Độc giác, hoặc pháp của Bồ-tát, hoặc pháp của chư Phật đều quy về Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Do đó nên Bát-nhã ba-la-mật-đa đều thành tựu tất cả sự

ngiệp. Thế nên, này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa vì việc lớn nên xuất hiện ở thế gian, cho đến vì việc không gì sánh bằng nên xuất hiện ở thế gian.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với sắc không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với thọ, tưởng, hành, thức không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhãn xứ không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với sắc xứ không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhãn giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với sắc giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với thanh, hương, vị, xúc, pháp giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhãn thức giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhãn xúc không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sinh ra không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với địa giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với thủy, hỏa, phong, không, thức giới không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với vô minh không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với Bồ thí ba-la-mật-đa không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; cho đến đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với pháp không bên trong không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; cho đến đối với pháp không không tánh tự tánh không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với chân như không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; cho đến đối với cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với Thánh đế khổ không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với Thánh đế tập, diệt, đạo không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với bốn Tịch lự không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với tám Giải thoát không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với bốn Niệm trụ không thủ không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; cho đến đối với tám chi Thánh đạo không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với pháp môn giải thoát Không không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với pháp môn giải thoát Vô tướng,

Vô nguyện không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với mười địa của hàng Tam thừa không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với mười địa của Bồ-tát không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với năm loại mắt không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với sáu phép thần thông không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với mười lực của Như Lai không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; cho đến đối với mười tám pháp Phật bất cộng không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với ba mươi hai tướng Đại sĩ không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với tám mươi vẻ đẹp không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với pháp không quên mất không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với tánh luôn luôn xả không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với tất cả pháp môn Đà-la-ni không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với tất cả pháp môn Tam-ma-địa không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với quả Dự lưu không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; cho đến đối với Độc giác Bồ-đề không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với tất cả hạnh Đại Bồ-tát không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với trí Nhất thiết không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc; đối với trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, thế nào là Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế đối với sắc không thủ, không chấp; đối với thọ, tưởng, hành, thức cũng không thủ, không chấp; cho đến đối với trí Nhất thiết không thủ, không chấp; đối với trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng cũng không thủ, không chấp nên xuất hiện ở thế gian và thành tựu mọi việc?

Phật dạy:

–Thiện Hiện, ý ông thế nào, ông thấy sắc có thể thủ được, có thể chấp được chăng; thấy thọ, tưởng, hành, thức có thể thủ được, chấp được chăng; cho đến thấy trí Nhất thiết có thể thủ được, chấp được chăng; thấy trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng có thể thủ được, chấp được chăng?

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, không được! Bạch Thiện Thế, không được!

Phật dạy:

–Thiện Hiện, hay thay, hay thay! Đúng vậy, đúng vậy, như ông đã nói! Thiện Hiện, Ta cũng không thấy sắc có thể thủ được, chấp được; không thấy thọ, tưởng, hành, thức có thể thủ được, chấp được; cho đến không thấy trí Nhất thiết có thể thủ được, chấp được; không thấy trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng có thể thủ được, chấp được. Do không thấy nên không thủ, do không thủ nên không chấp. Do nhân duyên này nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với sắc không thủ, không chấp; đối với thọ, tưởng, hành, thức không thủ, không chấp. Như vậy cho đến đối với trí Nhất thiết không thủ, không chấp; đối với trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng không thủ, không chấp.

Thiện Hiện, Ta cũng không thấy tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện có

pháp Chánh đẳng giác, pháp Như Lai, pháp Tự nhiên giác, pháp trí Nhất thiết có thể thủ được, chấp được. Do không thấy nên không thủ, do không thủ nên không chấp. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng lại như vậy, đều không thấy có tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện có pháp Chánh đẳng giác, pháp Như Lai, pháp Tự nhiên giác, pháp trí Nhất thiết có thể thủ được, chấp được. Do nhân duyên này nên không thủ, không chấp. Thế nên Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa không nên đối với sắc hoặc thủ hoặc chấp; không nên đối với thọ, tưởng, hành, thức hoặc thủ hoặc chấp. Như vậy cho đến không nên đối với trí Nhất thiết hoặc thủ hoặc chấp; không nên đối với trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng hoặc thủ, hoặc chấp; cũng không nên đối với tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện có pháp Chánh đẳng giác, pháp Như Lai, pháp Tự nhiên giác, pháp trí Nhất thiết hoặc thủ, hoặc chấp.

Lúc ấy, chư Thiên cõi Dục, cõi Sắc đồng bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế là rất sâu xa, khó thấy, khó hiểu, không thể suy nghĩ, vượt khỏi suy nghĩ, vắng lặng mầu nhiệm chân thật, sâu xa. Người nào thật sự thông tuệ mới có thể hiểu rõ được. Các hữu tình nào sinh lòng tin hiểu thâm sâu về Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế nên biết họ đã từng cúng dường vô lượng chư Phật quá khứ, ở chỗ chư Phật phát thệ nguyện rộng, trồng nhiều căn lành, gần gũi nhiều thiện hữu, được vô lượng thiện hữu thu nhận mới có thể tin hiểu Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế. Hoặc người nào được nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế sinh lòng tin hiểu thâm sâu, nên biết họ là Bồ-tát, quyết định đắc quả vị Giác ngộ cao tột. Bạch Thế Tôn, giả sử các loài hữu tình trong thế giới ba lần ngàn, tất cả đều thành các vị Tùy tín hành, Tùy pháp hành, Đệ bát địa, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác. Họ đã thành tựu hoặc Trí đức, hoặc Đoạn đức nhưng không bằng một người trong một ngày đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này chấp nhận, ưa thích, suy nghĩ, quán sát rõ ràng. Người này đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này đã thành tựu sức nhẫn hơn người kia có Trí đức, Đoạn đức vô lượng, vô biên. Vì sao? Vì các vị Tùy tín hành hoặc Trí đức, hoặc Đoạn đức cho đến Độc giác hoặc Trí đức, hoặc Đoạn đức đều chỉ bằng một phần nhỏ sức nhẫn của các Đại Bồ-tát đắc Vô sinh pháp nhẫn.

Phật bảo chư Thiên:

–Hay thay, hay thay, như các ông đã nói! Những vị Trí đức và Đoạn đức của các bậc Tùy tín hành, hoặc Tùy pháp hành, Đệ bát địa, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác đều chỉ bằng một phần nhỏ nhẫn của các Đại Bồ-tát đắc Vô sinh pháp nhẫn. Thiên chúng nên biết, các thiện nam, thiện nữ nào vừa được nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, nghe rồi tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói thì các thiện nam, thiện nữ này mau thoát khỏi sinh tử, chứng đắc Niết-bàn, thành tựu trí Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, vượt trên các thiện nam, thiện nữ cầu Nhị thừa, xa lìa Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, học các kinh điển khác trải qua một kiếp hoặc hơn một kiếp. Vì sao? Vì trong kinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này nói rộng tất cả thắng pháp nhiệm mầu. Các vị Tùy tín hành, hoặc Tùy pháp hành, Đệ bát địa, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát đều nên nương vào đây mà tinh tấn tu học, tùy theo sở nguyện, việc làm sự nghiệp đều mau thành tựu. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều nương vào đây mà tu học, đã chứng, đang chứng, sẽ chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Khi ấy, chư Thiên đồng ca ngợi:

–Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế là Ba-la-mật-đa, lớn lao là Ba-la-mật-đa không thể

ngĩ bàn, là Ba-la-mật-đa không thể tính lường, là Ba-la-mật-đa không số lượng, là Ba-la-mật-đa không gì bằng. Bạch Thế Tôn, các vị Tùy tín hành, hoặc Tùy pháp hành, Đệ bát địa, Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác đều nương vào Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế mà tinh tấn tu học, thì mau thoát khỏi sinh tử, chứng Niết-bàn vô dư y. Tất cả chúng Đại Bồ-tát đều nương nơi Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế mà tinh tấn tu học, nên mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột, vào Niết-bàn Vô dư y. Bạch Thế Tôn, tuy các Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát đều nương nơi Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế mà tinh tấn tu học, thì việc thi hành sự nghiệp đều được thành tựu nhưng Bát-nhã ba-la-mật-đa này vốn không thêm, không bớt.

Chư Thiên cõi Dục, cõi Sắc vừa dứt lời thì tất cả đều vui mừng hơn hởi, đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa và sinh tâm tín lạc. Sau đó đánh lễ sát chân Phật, nhiễu quanh theo hướng bên phải ba vòng, từ tạ Phật rồi về cung, tất cả rời khỏi pháp hội không xa thì đều bỗng nhiên biến mất.

Bấy giờ Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Đại Bồ-tát nào nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, sinh lòng tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói, cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen thì các Đại Bồ-tát này từ cảnh giới nào mà sinh đến đây?

Phật dạy:

–Thiện Hiện, Đại Bồ-tát nào nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sinh lòng tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy đúng lý, cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen, thường theo Pháp sư thỉnh hỏi nghĩa lý, hoặc đi, hoặc đứng, hoặc ngồi, hoặc nằm, không chút dừng nghỉ. Như ghé con mới sinh, không lìa khỏi mẹ nó. Cho đến tuy chưa thông đạt ý nghĩa rốt ráo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nhưng có thể giảng dạy cho người khác thì quyết không bao giờ xa lìa kinh điển và người thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế. Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát này từ cõi người sinh đến đây. Vì sao? Thiện Hiện, đời trước, Đại Bồ-tát này đã nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nghe rồi, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy đúng lý. Lại biên chép và dùng các đồ báu để tạo sự trang nghiêm; lại dùng các loại tràng hoa đẹp nhất, hương xoa, hương bột, y phục anh lạc, cờ quý, phướn báu, lọng báu, âm nhạc, đèn sáng cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen. Nhờ căn lành này nên lìa tám nạn xứ, từ cõi người sinh lại cõi người, nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa sinh lòng tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói, cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, có Đại Bồ-tát nào thành tựu công đức thù thắng như thế, cúng dường, phụng thờ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở phương khác. Từ chỗ đó rồi sinh vào cõi này nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sinh lòng tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói, cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen, không biếng trễ chẳng?

Phật dạy:

–Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy! Có Đại Bồ-tát thành tựu công đức thù thắng như thế, cúng dường, phụng thờ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở phương khác, từ chỗ đó sinh vào cõi này nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sinh lòng tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói, cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen, tâm không lười nhác. Vì sao? Vì đời trước Đại Bồ-tát này ở chỗ vô lượng

Phật nơi phương khác nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sinh lòng tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói, cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen, tâm không lười nhác. Họ nhờ năng lực của căn lành như thế nên từ cõi kia sinh vào nơi này.

Lại nữa Thiện Hiện, có Đại Bồ-tát từ Thiên chúng ở cõi trời Đổ-sử-đa sinh vào cõi người, họ cũng thành tựu công đức như thế. Vì sao? Vì đời trước Đại Bồ-tát này đã từng ở cõi trời Đổ-sử-đa chỗ Đại Bồ-tát Từ Thị thỉnh hỏi ý nghĩa thâm sâu Bát-nhã ba-la-mật-đa. Họ nhờ năng lực căn lành như thế nên từ cõi kia sinh vào cõi người nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sinh lòng tin hiểu, biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói, cúng dường, cung kính, tôn trọng, ngợi khen, tâm không lười nhác.

Lại nữa Thiện Hiện, có các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa, dù đời trước được nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí ba-la-mật-đa mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa nên nay sinh vào cõi người, nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, tâm ý mờ mịt, do dự khiếm nhược hoặc sinh ra sự hiểu biết sai lệch nên khó được khai ngộ.

Lại nữa Thiện Hiện, có các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa dù đời trước nghe pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa, dù đời trước được nghe pháp chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa, dù đời trước được nghe Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo mà không thỉnh hỏi nghĩa sâu xa nên nay sinh vào cõi người nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế tâm ý mờ mịt, do dự khiếm nhược hoặc sinh ra hiểu biết sai lệch nên khó được khai ngộ.

Lại nữa Thiện Hiện, có các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa, dù đời trước được nghe bốn Tĩnh lực, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa, dù đời trước được nghe tám Giải thoát, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe bốn Niệm trụ, cho đến tám chi Thánh đạo mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa, dù đời trước được nghe mười địa của hàng Tam thừa, Bồ-tát mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa nên nay sinh vào cõi người nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, tâm ý mờ mịt, do dự khiếm nhược, hoặc sinh ra hiểu biết nghiêng lệch nên khó được khai ngộ.

Lại nữa Thiện Hiện, có các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa dù đời trước được nghe năm loại mắt, sáu phép thần thông mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe mười lực của Phật cho đến mười tám pháp Phật bất cộng mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe tất cả pháp môn Đà-la-ni; tất cả pháp môn Tam-ma-địa mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe hạnh Đại Bồ-tát, quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa; dù đời trước được nghe trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng mà không thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa nên nay sinh trong loài người nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, tâm ý mờ mịt, do dự khiếm nhược hoặc sinh ra hiểu biết sai lệch nên khó được khai ngộ.

Lại nữa Thiện Hiện, có các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa dù đời trước được nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng từng thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa, hoặc trải qua một

ngày, hai ngày, ba ngày, bốn ngày, năm ngày mà không như lời dạy tinh tấn tu hành nên nay sinh trong loài người nghe thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế hoặc trải qua một ngày, hai ngày, ba ngày, bốn ngày, năm ngày tâm ý vững bền, không ai phá được. Nếu là Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã nghe liền thoái lui, sinh tâm do dự. Vì sao? Thiện Hiện, các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa này nhờ đời trước được nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng thỉnh hỏi ý nghĩa sâu xa nhưng không như lời dạy tinh tấn tu hành, nên đời nay nếu gặp bạn lành ân cần khuyên gắng liền vui mừng nghe nhận Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Nếu không gặp bạn lành ân cần khuyên gắng thì không muốn nghe nhận kinh này. Họ đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa hoặc có lúc muốn nghe, hoặc có lúc không muốn nghe, hoặc có lúc vững chắc, hoặc có lúc thoái lui, tâm ý dễ động, tiến thoái không nhất định, như lông nhẹ theo gió chuyển bay. Nên biết các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa như thế, hưởng đến Đại thừa nhưng trải qua thời gian rất ngắn, chưa gần gũi nhiều chân thiện tri thức, chưa cúng dường nhiều chư Phật Thế Tôn, chưa từng thọ trì, đọc tụng, biên chép, tư duy, diễn nói Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Thiện Hiện nên biết các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa này chưa học Bát-nhã ba-la-mật-đa, chưa học pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh, chưa học chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn; chưa học Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo; chưa học bốn Tĩnh lực, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, chưa học tám Giải thoát, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, chưa học bốn Niệm trụ cho đến tám chi Thánh đạo; chưa học pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện; chưa học mười địa của hàng Tam thừa, Bồ-tát; chưa học năm loại mắt, sáu phép thần thông; chưa học mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; chưa học ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp; chưa học pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả, chưa học tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa; chưa học tất cả hạnh Đại Bồ-tát, chưa học quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật; chưa học trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng. Thiện Hiện nên biết, các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa này mới hưởng đến Đại thừa, đối với pháp Đại thừa chỉ thành tựu một phần nhỏ về lòng tin, cung kính, mong muốn, ưa thích, chưa thể biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, vì người diễn nói Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Lại nữa Thiện Hiện, các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa, nếu không biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, vì người diễn nói Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa; nếu không dùng Bát-nhã ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí ba-la-mật-đa nhiếp thọ hữu tình, cho đến nếu không dùng trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng nhiếp thọ hữu tình thì các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa này không được Bát-nhã ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí ba-la-mật-đa thủ hộ; cho đến không được trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng thủ hộ. Các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa này không thể tùy thuận tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa; cho đến không thể tùy thuận tu hành trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng. Vì nhân duyên đó nên rơi vào quả vị Thanh văn, hoặc Độc giác. Vì sao? Vì các thiện nam, thiện nữ trụ nơi Bồ-tát thừa này đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thể biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, vì người diễn nói; cũng không thể dùng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nói rộng cho đến trí Nhất thiết tướng nhiếp thọ hữu tình, không thể tùy thuận tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến trí Nhất thiết tướng; không được Bát-nhã ba-la-mật-đa thủ hộ, cho đến không được trí Nhất thiết tướng thủ hộ. Do đó, nên rơi vào quả vị Thanh văn, hoặc Độc giác.

M